

Συμπόρευση προς το Πάθος και την Ανάσταση του Θεανθρώπου

/ [Πεμπτούσία](#)

Το τελευταίο τμήμα αλλά και η κορύφωση της λειτουργικής περιόδου του Τριωδίου είναι η Μεγάλη Εβδομάδα. Ο προσδιορισμός της “Μεγάλη”, δεν οφείλεται στη μεγαλύτερη χρονική διάρκεια των ημερών της αλλά στα μεγάλα γεγονότα που διαδραματίστηκαν σε αυτήν, όπως παρατηρεί ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος. Γιατί, όπως γνωρίζουμε την μεγάλη Εβδομάδα γίνεται η ανάμνηση όλων των σημαντικών τελευταίων γεγονότων της επίγειας ζωής του ενανθρωπήσαντος Θεού Λόγου.

Η ορθόδοξη εκκλησία μας, ως άλλος “θεατρογράφος” της εν Χριστώ παιδαγωγίας δημιούργησε -με την πάροδο των αιώνων- πολύμορφες Ιερές Ακολουθίες, μέσα από τις οποίες προσπαθεί να οδηγήσει τους πιστούς της στη βιωματική και μυστική συμμετοχή και συμπόρευση με τη ζωή του Χριστού κατά της ημέρες της Μ.Εβδομάδας. Έτσι σε κάθε ημέρα κάνει ανάμνηση κάποιου γεγονότος και καλεί τους πιστούς να θυμηθούν, τι έκανε και τι υπέφερε εθελούσια ο Θεάνθρωπος για

να σώσει το ανθρώπινο γένος, από την αμαρτία, τα πάθη, τον διάβολο και τον θάνατο, συνέπειες της πτώσεως.

Είναι χαρακτηριστική η προτροπή του ιερού Υμνογράφου, με την οποία καλεί τους πιστούς να συμπορευθούν, να συσταυρωθούν και να νεκρωθούν, ως προς τα πάθη και τις ηδονές, για τον ενανθρωπήσαντα Θεό Λόγο, ώστε και να συζηήσουν με Αυτόν, ως άγιοι.

“Δεύτε ουν και ημείς κεκαθαρμέναις διανοίαις συμπορευώμεν αυτώ, και συσταυρωώμεν και νεκρωώμεν δι’αυτού, ταις του βίου ηδοναίς- ίνα και συζηήσωμεν αυτώ...”

Κατά τη Μ.Εβδομάδα τελούνται κάθε ημέρα, απόγευμα και βράδυ, διάφορες Ιερές Ακολουθίες, οι οποίες έχουν συγκεκριμένο περιεχόμενο, καθορισμένο διάγραμμα και άρρηκτη νοηματική και συμβολική αλληλουχία. Ας σημειωθεί παρενθετικά εδώ, ότι οι Ακολουθίες αυτές και όλης της περιόδου του Τριωδίου, διαμορφώθηκαν ιστορικά, αντίστροφα από ό,τι τελούνται. η διαμόρφωσή τους ξεκίνησε από την Κυριακή του Πάσχα, το Μ.Σάββατο, τη Μ.Παρασκευή κ.λ.π, φθάνοντας μέχρι την Κυριακή του Τελώνη και του Φαρισαίου που είναι η αρχή του Τριωδίου, γι’αυτό και οι λειτουργιολόγοι βρίσκουν σε αυτές πολλά λειτουργικά στοιχεία της προχριστιανικής περιόδου.

Μέσα από τις ιερές Ακολουθίες της Μ.Εβδομάδας προβάλλονται καθημερινά τα συγκλονιστικά γεγονότα των τελευταίων ημερών της επίγειας ζωής του ενανθρωπήσαντος Θεού Λόγου. Έτσι, η ανάσταση του Λαζάρου, η θριαμβευτική είσοδος του Ιησού στα Ιεροσόλυμα, ο Μυστικός Δείπνος, η προσευχή στη Γεθσημανή, η προδοσία του Ιούδα, η σύλληψη του Κυρίου, οι αλλεπάλληλες νυκτερινές παράνομες δίκες και η καταδίκη, η άρνηση του Πέτρου,, τα άγια και φρικτά πάθη, η σταύρωση, ο θάνατος (κατά την ανθρώπινη φύση), η αποκαθήλωση, ο επιτάφιος θρήνος, η θεόσωμη ταφή, η κάθοδος στον Άδη και τέλος η ένδοξη τριήμερη Ανάστασή Του, συνιστούν μια αλυσίδα δραματικών γεγονότων και συγκροτούν την λατρευτική κορύφωση και λυτρωτική συμπόρευση κάθε πιστού που συμμετέχει στις Ακολουθίες της Μ.Εβδομάδας.

Η συνειδητή συμμετοχή , η ευλαβική διάθεση, το ταπεινό φρόνημα και η δοξολογική αναφορά των πιστών, σε συνδυασμό με τη συμμετοχή τους στα Ιερά Μυστήρια της Εκκλησίας, συνθέτουν τις αναγκαίες προϋποθέσεις για να νιώσουν το ιερό δέος, την κατάνυξη, την συγκίνηση, τη μυσταγωγία, την ευλογία και την μυστική βίωση της Θ.Χάριτος αυτών των αγίων ημερών. Ο πιστός, συμπορευόμενος στο Πάθος και την Ανάσταση του Ιησού Χριστού, δεν πρέπει να είναι ψυχρός ακροατής η αδιάφορος θεατής των τελουμένων στο Ναό, ούτε απών

κι αμέτοχος, αλλά κατά το δυνατόν, παρών κι συμμετέχων, τόσο στις Ακολουθίες της Εκκλησίας, όσο και στα τελούμενα, αυτές τις ημέρες Ιερά Μυστήρια της Εξομολογήσεως, του Ευχελαίου και της Θ.Ευχαριστίας.

Τη βιωματική συμμετοχή και συμπόρευσή μας στα δρώμενα και τελούμενα κατά τη Μ.Εβδομάδα ενισχύουν θετικά και πρακτικά θέματα, όπως είναι η εθελούσια και ευλαβική μας συμβολή στα διάφορα αναγκαία διακονήματα του Ιερού Ναού. Ως τέτοιες δυνατότητες και ευκαιρίες μνημονεύουμε: την προμήθεια των Βαίων, την προσφορά ανθέων για τον στολισμό του Επιταφίου, την ευλαβική συμμετοχή στη λιτάνευσή του και την ευπρέπειά του, την ετοιμασία λαμπάδων, την προσφορά αναγκαίων υλικών για τις τελετουργικές και λειτουργικές ανάγκες, την βοήθεια στην ευταξία και την ευπρέπεια του Ιερού Ναού, την συμβολή στο ιερό αναλόγιο ή ψάλλωντας ή αναγινώσκοντας τους ύμνους και τα ιερά κείμενα των Ακολουθιών.

Ο πλούτος και η πολυμορφία της λειτουργικής μας παράδοσης, όπως αυτά παρουσιάζονται στην περίοδο του Τριωδίου και μάλιστα τη Μ.Εβδομάδα, δεν είναι τίποτε άλλο, παρά η συμπύκωση κι αποτύπωση της βιωματικής νηπτικής και ασκητικής εμπειρίας πνευματοφόρων αγίων Πατέρων, Ασκητών, Διδασκάλων, Ομολογητών, Υμνωδών, Υμνογράφων και Μελοποιών της Εκκλησίας μας σε συνδυασμό με το διαχρονικό και ποιμαντικό έργο της. Οι ανωτέρω αγίες μορφές της Ορθοδοξίας εμπνέυστηκαν κι έστησαν τα διαγράμματα, τις ενότητες και τα σχήματα του περιεχομένου των ιερών Ακολουθιών και των Ιερών Μυστηρίων, έτσι ώστε να βοηθούνται -ανά τους αιώνες- ουσιαστικά, αγιαστικά και σωτηριολογικά οι πιστοί ακολουθώντας μιμητικά τη ζωή του Χριστού σε κάθε βήμα του είτε στην

άσκηση, είτε στην ευεργεσία, είτε στα παθήματα, είτε στη δόξα του.

Οι ίδιοι άγιοι Πατέρες της Εκκλησίας, ως άριστοι παιδαγωγοί εισήγαγαν στην Ορθόδοξη Λατρεία τις διάφορες λειτουργικές τέχνες, η διαλεκτική σχέση των οποίων συμβάλλει συμβολικά αναγωγικά και ψυχαγωγικά σε κάθε πιστό ώστε να διδαχθεί, να απόδεχθεί και ν'ακολουθήσει στη ζωή του, μοναδικού για τον άνθρωπο προτύπου που είναι ο Χριστός. Η μίμηση της ζωής του Χριστού σε κάθε λεπτομέρειά της αποτελεί τον ασφαλέστερο τρόπο και σωτήριο δρόμο που οφείλει να πράξει ο πιστός ακόλουθός του, ως σταυροαναστάσιμη πορεία.

Έτσι ο ασκητικός του αγώνας, η νηστεία (σωματική και πνευματική), η αδιάλειπτη προσευχή, η προς αλλήλους αγάπη, η υπομονή, η συγχωρητικότητα, η αγρυπνία, η κάθαρση νου και ψυχής και σώματος, η μελέτη των αγιογραφικών των πατερικών και λειτουργικών κειμένων, η ελεημοσύνη κλπ, είναι μιμητικές επιλογές της εν Χριστώ ζωής που μας παρηγορούν, μας αναπαύουν, μας εξαγιάζουν και μας οδηγούν γαλήνια και ήρεμα στην αποδοχή του δικού μας σταυρού που θα μας φέρει και στην ανάσταση.

Στην όλη πορεία της ζωής μας, ας έχουμε κατά νου τα λόγια του ιερού Υμνωδού:

“Ίδού ο Νυμφίος έρχεται εν τω μέσω της νκτός
και μακάριος ο δούλος, ον ευρήσει γρηγορούντα
ανάξιος δε πάλιν, ον ευρήσει ραθυμούντα.

Βλέπε ουν ψυχή μου, μη τω ύπνω κατενεχθής
ίνα μη τω θανάτω παραδοθής
και της βασιλείας έξω κλεισθής...”

(Τροπάριο Όρθρου Μ.Δευτέρας)

Αθανάσιος Βουρλής, Καθηγητής Θεολογικής του Πανεπιστημίου Αθηνών